

INFORMACIÓ COMPROMESA

IRENE CASELLAS
periodista

Una de les primeres coses que s'ensenya a les Facultats de Ciències de la Informació és que la feina dels periodistes s'ha de basar en l'objectivitat i la imparcialitat. És evident que aquesta premisa resulta poc més que una utopia, perquè el simple fet de decidir què és el que surt als diaris o quines imatges apareixen a la televisió implica una tria, i aquesta tria sempre serà subjectiva. Si a això hi afegim que les principals fonts d'informació dels periodistes estan controlades pels poders establerts i que els mitjans de comunicació no s'escapen de les pressions econòmiques i polítiques, és lògic plantejar-se fins a quin punt la nostra realitat actual, un món que ha estat batejat com a «societat de la informació», no és, en realitat, el paradís de la desinformació.

Per posar només un exemple, que no és tan ingenu com sembla: qui més qui menys tothom sap situar al mapa Nova York... però quanta gent sap on cau Níger? Quantes persones saben que Níger és un país diferent de Nigèria? La desorientació geogràfica no és només una anècdota, demostra quina és la informació que ens arriba més fàcilment i quina no.

En el nostre planeta, on cada dia moren de fam més de 50.000 persones, l'anomenada objectivitat periodística no ha de ser l'excusa de la passivitat. No hi ha cap dubte que els poderosos disposen de mitjans prou eficaços per difondre les seves doctrines. Per tant, la responsabilitat de qualsevol periodista mitjanament compromès hauria de ser la de donar veu a aquells que no en tenen, difonent les realitats que durant anys han estat amagades i que els beneficiaris de les desigualtats actuals volen que continuïn amagades. No es pot esperar que la ciutadania es mobilitzi i demani responsabilitats als seus dirigents si no sap què és el que està passant. I els ciutadans no coneixeran la realitat si no exigeixen informació alternativa, si no reclamen la possibilitat de sentir totes les veus, si no donen suport a les xarxes de comunicació que no estan en mans dels poderosos. Pot semblar difícil, però els avenços tecnològics (Internet és un exemple), cada cop ens ho posen més fàcil. Ja no hi ha excuses per caure en el pessimisme, no podem pensar que no hi ha res a fer: és sobre els sentiments d'impotència i conformisme que els poderosos aixequen els seus imperis.

MOVIMENTS SOCIALS I SOCIETAT CIVIL GLOBAL

VIRGINIA VARGAS,
a «Nuevamérica»

Moltes expressions dels moviments socials que actuen en les societats civils nacionals han començat a actuar activament en l'àmbit global també. La globalització ha implicat, segons Waterman, una creixent centralitat del nivell supraterritorial o no territorial, d'institucions i instàncies globals i, per tant, la possibilitat i necessitat de desenvolupar societats civils globals. Aquesta esfera no és per si mateixa democràtica, ni tots els moviments socials que actuen en aquesta esfera són de signe democràtic. Les mateixes forces que expressen localismes autoritaris, identitats tancades, actuen també activament en aquell espai.

La societat civil global no és un paradís no territorial de llibertat, igualtat, solidaritat, cura ecològica i tolerància política, diu Waterman. Però sí que pot ser un espai privilegiat per a la superació d'estructures, processos, ideologies capitalistes, estatístiques i tecnocràtiques. Per això mateix, més aviat ha estat concebuda com un hàbitat per ser continuament i conjuntament construït. En aquest hàbitat, els moviments socials globals expressen inevitablement les seves tensions internes i externes, negocien, revelen i fins i tot reproduïen trets i pràctiques que busquen superar, la qual cosa expressa una ambigüitat intrínseca en la pràctica dels moviments socials. Perquè la societat civil global, així com les nacionals, no serà una societat homogènia. Continuarà bosses i tendències autoritàries, racistes, sexistes, antidemocràtiques, i també tendències democratitzadores.

És un espai conflictiu, on l'ideal no és, segons Waterman, establir consensos o consentiments públics, sinó que més aviat el seu valor és a la mateixa existència del públic i, per tant, en la possibilitat de dissents, escepticismes polítics, crítiques... Tanmateix, des d'aquestes dinàmiques contradictòries i complexes, s'estan obrint espais no només per aixecar alternatives davant els grans problemes que afecten avui a tota la humanitat, i no només per descobrir i consagrar nous drets ciutadans a nivell global, sinó també per impulsar la possibilitat real de ser un fòrum de defensa de drets ciutadans a les diferents regions i als diferents països de cada regió.